

PERŽVALGA.

— Europos Lietuviai nors dar nedrasiai, bet jau pradeda viešai statyti klausymą apie šalies antonomiją. Tas klausimas anot „Vil. Žin.“ buvo pakeltas ant inžinierių suvažiavimo, kuriame dalyvavo greta su rusais lietuviai ir lenkai. Visi susirinkusieji pripažino už reikalingą tų tautų savyvaldą. Toje pat pakraipėje išsireškė suvažiavimas Maskolijos literatų apie Lenkijos savyvaldą. Ant literatų suvažiavimo lietuvių matomai nebuvo.

— Dėlei pasiskundimų į telegrafo vyriausybę Peterburge ant nepriėmimo telegramu lenkiškoje ir lietuviškoje kalbose, krasų departamentas paaiškino, jog urėdininkai turi priimti lietuviškas ir lenkiškas telegramas tose kontorose, kurios pakirtos susizinojimui su svetimoms šalims. Tokiu būdu valdžia pripažįsta lietuvišką ir lenkišką kalbas svetimoms savo šalyj.

— Leidus pradedamose mokyklose Lietuvoj išguldyti lietuvišką kalbą lietuviai gauna progą reikalauti, kad Lietuvoje mokintojų vietas užimtų vien tik lietuviai. Kauno gimnazijos mokintiniai katalikai religijos egzaminą aštuntoje klasioj išdavė savo prigimtoji kalboj.

— „V. Ž.“ paduoda užmąymą, kad pradėti rinkti aukas įsteigimui lietuviško tautiško teatro.

— Lenkiškas laikraštis „Ogniwo“ patalpino straipsnelį „Lietuviai ir mes“, kuriame bando išaiškinti lenkams lietuvių judėjimą ir rodina lenkams būti prielankiais tam judėjimui ir savo laikraščio lapus atidaro apsvartymui to klausimo. Straipsnyje privesti teipgi laiškai garsių lenkų raštininkų El. Orzeszkowos ir Al. Glowackio, kuriuose minėti raštininkai suteikia dalei-

dimą versti į lietuvišką kalbą savo raštus ir išsireikia prielankiai lietuviškam judėjimui.

— Ant Seimo S. L. A. tapo nutarta, kad visoki raštai reikaluose Susiv. arba sąnarių S. L. A. organe būtų talpinami su vardu ir pravarde autoriaus; kitaip organas neturi tiesos talpinti. Toks nutarimas apsunkina apsvartymą organizacijos reikalų, suvaržo liuosybę išsireiškimo, o drauge stato organo redakciją į keistą padėjimą. Pagal tikrą nutarimo prasmę organo Redakcija neturi tiesos išsireikšti apie organizacijos reikalus.

— Rusų konsulis Amerikoj išsirašo visus lenkiškus laikraščius idant patirti lenkų nuomonę. Savo raporte į Peterburgą nusiskundžia ant to, jog lenkai renka aukas sušelpimui revoliucionierių. Kiekviena politiška užmušėjystė — sako konsulas — randa pas juos pagyrimą ir džiaugsmą.

— Lietuvių Laisvamanių Susivienijimas išleido atsišaukimus; ragįdami lietuvius į kovą su maskolių priespauda. Tarp reikalavimų, atsišaukime išreikšti yra toki: sugražinti mas dvarų, valdžios užgrobtų ir padalinimas jų lietuviams beturčiams; liuosybė tikėjimo, lygybė žmonių, lietuviška kalba urėdiškose vietose ir mokyklose, Lietuviškas Universitetas Vilniuj, laisvė presos, susirinkimų, atstovų seimas Vilniuje.

— Chicagoje sudas toliau tyrinėjo kn. Kraučiuono bylą, kuris apsišaukė bankrutu. Pasirodė naujos kumpanijos, kurių akcijos kunigas buvo nusipirkęs. Teisinosi, jas visas padovanojęs giminaičiui. Ant ateinančios sesijos sudas liepė pristatyti knygas, parodančias įėjimo ir išleidimus. Už vertėją kunigui sudas paskyrė J. Bagdžiuną.

— Chicagoje pabaigė šimet medicinos mokslą lietuvis J. Kulis.

— Prūsų lietuviai ant vestuvių sosto įpėdinio nusiuntė pasveikinimą, kuris jiems kaštavęs 700 markių ir davė padirbdinti vokiečiams Berlyne. Teip tai lietuviai numano apie savo reikalus.

— „Kova“ rašo, jog Philadelphiaj žadant išeiti du nauju laikraščiu: vieną, „juokų laikraštį“ išeisias T. Astramskas, kitą bene dukart ant nedėlios tulas vargamistra — Smolenskis.

— 6 Birželio buvo laikytas Philadelphiaj seimas S. L. R. K. A. Pirmsėdžiu seimo buvo kn. Milukas. Tarp kitko buvo nutarta prašyt popiežiaus, kad paskirtų į Seinus Lietuvių vyskupą, duot iš Susiv. kasos \$25.00 ant mišių kn. Kaulakiui už dušias mirusių Sus. sąnarių, uždėti 5ct. ant katalikiškaitautiškų reikalų, provą paves-ta centrališkam komitetui, kuriam seimas išreikšė padėką už gabų vedimą, o prezidentui kn. Kudirkai suteikė užtaigarbės sąnarystą. Prezidentas ir kasierius aprinkti tie pats, o sekretorium J. Kasulaitis.

Isz Lietuvos.

Vilnius.

Nuo kiek metų esu persitikinęs, kad neverta rašyti apie mūsų dvasiškiją, kadangi kiekviens jos krepštelėjimas esti jos pačios apskelbiamas „tikėjimo griovimu“, „bedievyste“, „pasileidimu“ ir tt., — o tas yra tamsių žmonių priimama už tesybę ir todėl jie šalinasi nuo apšviestųjų, kaip nuo bauriausių žmonių, bijo paimti į rankas kokią knygelę ar laikraštį ir, tokiu būdu, lieka ir ant toliau skendėti tamsybėje, šelstant gyvuliškiems instinktams jų fanatiškoj dvasioj...

Dėlei apšvietos labo daug kartų reikalavo praleisti proaisis nepergražius kunigų „darbelius“, viešai papildytus. Panašią nuomonę įgydavo

visi tie inteligentai, kurie „susi-prasdavo“ socialdemokratiškai arba imdavo giliau ir rimčiau žiūrėti į draugijos gyvenimą ir jos reikalus.

Aš buvau tarp jų, rodos, kraštutiniu, nes: ant dvasiškijos — nė žodelio!

Dabar, vienok, pasirodo toki dvasiškijos darbai (jau ne „darbeliai“!), kad negalima užtylėt, nors čia bala degtų.

Kalbu apie mūsų vyskupą Ropą.

Tas dvasiškasis piemuo yra atsižymėjęs ir tuomi, kad dalyvavo pagarbinime carės-paleistuvės Katrės, atidengiant jos paminklą Vilniuje.

Dabargi jis ištikrųjų pradėjo laizyti virpančias caro letenas, tartum norėdamas tuomi stebuklingai išgydyti jam „reumatizmą“, gautą bebraidžiojant po šimtmilijoninės minios ašaras ir kraują...

Tuojous prieinu prie faktų.

Iš priezasties caro įsakymo apie „liuosybę“ tikėjimų, vyskupas Ropas, visukaišciausiai sujudinęs savo ištikimybės instinktus, išleido savo pavaldinei dvasiškijai aplinkraštį, kuriame tarp kito ko skaitome:

„Reikia paskatīt žmoniją prie maldų už Visušviesiausiąjį Viešpatį ir Ciesorišką Šeimyną ir prie atgiedojimo Te Deum.

Jeigu parapijonįs trokštų iš priezasties išleidimo paminėto Augščiausiojo Įsakymo (ukazo) atlaikyti dievmaldystas už sveikatą ir pasisekimą Visušviesiausio Viešpaties, reikia užganėdinti tuos norus nesikreipiant prie manęs dėl gavimo pavelijimo, pranešant man vieninteliai apie dieną atlaikymo dievmaldystos.

Jeigu iš tos pačios priezasties parapijonįs panorėtų nusiąsti Visušviesiausiam Viešpačiui adrisą (laišką su parašais. Raš.) su išreiksimu visupavaldiniausių jausmų ir kreiptųsi prie dvasiškijos, klausdami rodos link to reikalo, tai reikia suteikti jiems tame da-

lyke visokią pagelbą”.

Ką gi tu ant to pasakysi, miels skaitytojai? Jei tu esi katalikas ir išmintingas žmogus, tai be abejonės pasakysi, kad tavo piemens tavęs negano, nežiuri, kad tau būtų gerai, o tik atiduoda vilkams ant sudraskymo. Ir jeigu ikšiol buvo kunigai, nukentėję už lietuvių, tai dabar tokių reiks su žiburiu jieskot. Jų „lietuvių“, tai buvo jų pačių ir bažnyčios reikalai, nauda. Ir „kovojo“ prieš „apmaskolinimą Lietuvos“, o ištikrųjų — kad „nedoras maskolius“ juos persekiojo. Dabar, kada jie gavo nuo caro laisvę (ir tai dar abejotina), tai jie su mielu noru savo „aveles“ paveda tam pačiam „nedoram maskoliui“, kuris galės jasias prisimynęs engti politiškai ir ekonomiškai, su pagelba tų „piemenų“.

Gal nebutų buvę tarp mūsų kunigų nė vieno nukentėjusio už „lietuvių“, kad maskolių valdžia būtų seniau susipratusi ir davusi „laisvę tikėjimams“.

Net patys maskoliai burzujai neišsiskoko su tokiu paiku pagyrimu valdžios, kaip tai padarė katalikų vyskupas.

Geg. 11 d. buvo čia paprastas miesto tarybos posėdis. Viens iš tikrųjų pavaldinių, lenkas, sujudintas caro malone, duota per „ukazą“ apie tikėjimo liuosybę, pakėlė projektą siųsti carui dėkavonės adrisą. Miesto „galva“ prasižiuogęs sėdėjo ir tylėjo laukdamas kitų pritarimo.

Bet tuo tarpu viens rusas išėjo priešais tą įnešimą, aiškindamas tuomi, kad įsakymas apie tikėjimo toleranciją palyti tiktai dalį Vilniaus miesto gyventojų, butent katalikus, o taryba atstovinti visų miesto gyventojų reikalus ir gali išsirtarti vardan visų, o ne dalies gyventojų. Jų nuomonę pri laikė teipgi vienas žydas, duodams paveizdą, kad žydai tai ištikrųjų visiškai nė nepamirėti tame įsakyme. Ant galo

pakilo kitas katalikas, pasiskydams, kad ir jis stoja priešais visupavaldiniausią manifestaciją, kadangi, esą, įsakymas kaip įsakymas, o kas pasirodys praktikoje, tai dar, girdi, nežinia, lyginai nežinia, kaip ji išsiaiškis sau administracija. (NB. Nėr abejonės, kad toliaus valdžia išleis dar visą eilę „priedų“ ir „padavimų“, susiaurinančių ar visai į nieką paverčiančių tą įsakymą, jeigu ji (valdžia), pasidėkavojant toms reptilijoms, atgaus spēkas ir nuslopis kilančią revoliucijos liepsną).

Teip ir likosi nenutarėta siųsti carui adrisą.

Streikai mūsų mieste nesiliauja. Duonkepių streikas pasibaigė pasekmingai. Dabar eina streikai magazynuose, daugiausiai tarp žydų. Streikavo teipgi malioriai, apie 200 žmonių; reikalavimai — 10 val. darbo diena, pakėlimas užmokesčio ant 20 proc. ir tt., likosi pakakinti.

„14-am num.“ (polit. kalėjime) sėdi Vytautas Didžiulis, Vilniaus junkerių mokyklos mokyns. Laikė kratos nieko nerado. Kaltina dėl „pamokslo“ sakymo Kurkliuose, kur buvo demonstracija 23 balandžio. Kalba, kad į mokyklą buvo atėję du sodiečiu ir nurodė ant jo.

Liet. Soc.-Dem. Partijos Atsišaukimai.

Pirma Gegužės. 18 Balandžio

Visus darbininkus ir darbininkes, visus prisilėgtus ir nuvargintus sveikiname sulaukę pirmos Gegužės! Spaudžia darbininkus visų šalių ponai ir ponų valdžios. Prispaudimas sujungia ir suriša visus darbininkus vienon kruvon — jie tarp savęs broliai-draugai, jų gi briešai — ponai ir ponų valdžios. Parodymui broliškos vienybės visų šalių darbininkai paskyrė vieną dieną,

pirmą Gegužės, per savo šventę. Ponai ir valdžia bijosi tos šventės; ta šventė įtaisys prapultį visiems skriaudikams, mintantiems iš kruvino žmonių prakaito. Su džiaugsmu tur sutikti ją (pirmą Gegužės) darbininkai: švęsdami pirmą Gegužės jie pagerins savo buvį. Tad yra ko sveikint sulaukus pirmos Gegužės! Sveikykite, draugai, viens kitą, sulaukę pirmos Gegužės — tai mūsų varguolių šventė!!

Šalin caro valdžia!!

Panevėžio L.S.D.P. Org.

Šventė 1 Gegužės (18 Balandžio)

Draugai-darbininkai! Atėjo mūsų darbininkų Šventė 1 Gegužės arba 18 balandžio. Mēs turime per tą šventę, parodyt, ko mēs reikalaujame; turim mesti darbą ir švęsti su visos pasaulės darbininkais. Darbininkai visų šalių meta darbą ir švenčia savo metinę šventę. Sustoja pabirkai, neruksta kamina, traukiniai ir garlaiviai nevažiuoja, plugai ir žagrės guli įmeigtos į žemę... Šventė, visur Šventė! Mato darbininkai, jog kol jie dirba, tol užia ratai ir staugia mašinos, — žodžiu — viskas kruta ant svieto, o be jų, darbininkų viskas žutų. Ponai ir valdžia siunta iš pykčio tą dieną, jog jiems truksta milijonai rublių kišeniui. Valdininkams ir ponams kiekviena diena yra šventė, o mēs draugai-darbininkai nė vienos dienos per metus neturime pailsio, — mūsų praktikas čurkšlėms bėga nuo sunkaus darbo, mūsų kraujas upeiais bėga karėje nuo caro valdžios....

Taigi draugai! Gegužės 1 dieną (18 bal.) turime ir mēs švęsti tą dieną, reikalaut geresnio gyvenimo, turime iššaukti revoliuciją, turime prispirt caro valdžią nusileisti prieš žmones (geruoju valdžia nenusileidžia), turime taisyti demonstracijas ir pratiti žmones

prie kovos.

Toje dienoje sukils visos Gudijos darbininkai ir bus iššaukta revoliucija; kils lenkai, latviai, rusai, armėnai, suomai, todėl ir mēs, Lietuvos darbininkai, reikalaujame geresnio gyvenimo per demonstracijas. Nėra mums baimės taisyti demonstracijas: caro valdžiai truksta kareivių. Jai iš visų pusių nelaimės: 1) karė su Japonais ir 2) sukilimas darbininkų miestuose; ji nebeturės iš ko siųsti kareivių į mažuosius miestelius, bet ir kareiviai nekuriuose vietose stoja po darbininkų puse. Todėl per susirinkimus arba demonstracijas aiškinkime skriaudas, kokias mēs kenčiame nuo valdžios. Baimę reikia mesti ir šaukti su visos Gudijos darbininkais, jog mēs norime pakelti maištą drauge su mūsų kaimynais ir kitais nelaisvės draugais. Lai buna ta diena mūsų pasipriešinimų prieš visas skriaudas ir sugriovimo caro valdžios; lai nuo mūsų sprando krinta jungas vergijos; lai revoliucija prašalin mūsų skriaudas ir vargus!

Lai gyvuoja socializmas!!

Šalin caro valdžia!

Lai gyvuoja Šventė 1 Gegužės!

Lai žuna per revoliuciją maskolių caro valdžia!

Lai gyvuoja laisva Lietuva!

Kupiškio L.S.D.P. Org.

(Ats. iš „D. Balso“ redakcijos. R.)

Politiszkos žinios.

Politiszki sanvaitės nuotikiai.

Maskolija. Maištai ir straiškai tuom tarpu aptuko ir valdžia skubina atsilyginti su savo aukoms. Po visą kraštą įteigti kariški sudai perkratinėjimui politiškų bylų. Tokiu budu kokių permainų link liuosybės nematyt. Komisija link numetimo cenzuros nuo užsieninių raštų nieko nutarė. Aštrioji sargyba praplėnėta. Į Paryžių praneša, jog mi-

nisterių rodo nutaręs įsteigti parlamentą iš žmonių atstovų, kuris neturės tiesos kištis į finansų reikalus. Atejus į Peterburgą žinioms apie Rozestvenskio sumušimą, kilo džiaugsmas tarp žmonių. Visi trokšta susitaikymo, net pati valdžia atsiliepė į Rooseveltą kad patarpininkautų. Klausimas užėjo tik apie vietą tarybų. Maskoliai norėjo Paryžių, ar bent Hagoj — Japonai kategoriškai ant to nepristojo. Dabar jau ir maskoliai rodo sutiko ant to, kad tarybų vieta bus Washington. Abi pusės siųs po tris plenipotentus. Rooseveltas žada užmacyt, kad laike tarybų karė būtų pertraukta ant laiko.

Vokietija mobilizuoja savo kariumenę ir čerškėna ginklais Prancuzijos linkon dėlei Marokko. Ginčas eina nuo pernai, kada Prancija su Anglija padarė sutartį paimti Marokko po savo globa, apleidę Vokietiją, nė nepranešę jai apie sutartį. Dabar Vilius atsilankė Afrikoj ir padarė savo sutartį priešingą Prancijai. Vokietija elgiasi drąsiai žuvus Maskolijos galybei. Prancuzija liko be šalininko, o viena bijos stot į karę ir turės priimti Vokietiją į Marokko globėjus.

Prancuzijos parlamente eina diskusijos apie santikius bažnyčios ir valstijos. Tapo nutarta, jog valdžia neduos oficiališko pripažinimo religijai, nė pinigų bažnyčių užlaidymui. Toliaus eina klausimas apie bažnytinius turtus ir pensijas seniems kunigams.

Macedonijoj — turkų kariumenė išpjovė 80 bulgarų maištininkų ties kaimu Palauka po smarkiam mušimui, kuris tęsėsi 7 valandas.

Norvegai nusiuntė užkvietimą, kad duotų už karalių kunigaikštį iš Hohenzollernų veislės. Vylius atsakęs, kad nenori pyktis su Švedų dinastija, o antra to nedaleistų Anglija. Ir teip nabagai skursta negau-

dami niekur karaliaus, o seno nenori. Nepamislina, jog lengvai gali apsieiti be karunavotų personų ir tuomi tik sučėdys keletą milijonų viešpatystės kasoj.

KARĖ.

Maskolijos su Japonija.

Tuomtarpu kada Washington eina tarybos apie susitaikymą priešų, ant karės lauko, lyg pabudę pradeda vėla darbuotis. Matoma pirm nutarimo pertraukos Oyama butinai nori suvartyt į sląstas Linevičių. Japonai pasistumė į vakarus, vydami rusų pirmas eiles. Jie apsupo maskolių sparną vakaruose ir tie turėjo apleisti pozicijas po ilgam naktiniam mušimui. Japonų galybė susidėjo iš vienos divizijos pėstininkų, 4 baterijų ir 30 švadronų raitelių. Pagal špiegų žinias, japonai slenka į kampą žiemų ir vakarų nuo Korejos trijose kolumnose, kurios užturi apie 50,000 pėstininkų ir atsakanti skaitlių raitelių ir kanuolių. Jų mieris užpildyti Oyamos tvorą aplink maskolius. Linevičius apie tas operacijas praneša teip, kad aplinkėse Liaoyangwopeng jie sustabdę japonų žengimą. Teip pat japonai buvę atmušti ir į rytus nuo geležinkelio.

Iš Inkon praneša, jog Harbine viešpatauja kolera ir disentrija. Miršta ant dienos po 100 žmonių. Iš viso yra 56,000 ligotų ir sužestų kareivių Harbine. Tapo išstatyta 18 barakų miesto pakraščiuose. Maskolių aficeriai ir kareiviai trokšta susitaikymo. Tuomtarpu Peterburge vėla tarpe carbernių kyla balsai už karės vėdimą. Japonai nesiskubina su siuntimu pasiuntinių. Atsiųs kada rugpjutyj po pjutei. Nesiskubina nė su pertrauka karės. Sako, pasiskubįs maskoliai, kada ateis laikas. Tokiū budu kol kas bus, kol perstos

čerškėję ginklai Rytuose, galima tikėtis naujo smarkaus mušio su didesniais nuopuoliais, kaip bent katram ikšiol buvusiam.

Iš Amerikos.

Mississippi išsiliejo.

Upė Mississippi apygardoje Keokuk, Ia., išsiliejo ant 8 mylių. Alexandrijoj, Mo., 8 fermeriai prigėrė. Iš visų apielinkės miestų ateina žinios, kad prigėrė daugybė arklių ir raguočių. Upė da vis tvįsta beveik po 3 colius kasdien.

Netoli Hannibal šimtai vyrų dirba prie didelės užtvankos, kad ją sutvirtyt, nes jeigu išgriūtų, tai padarytų pragaištis apie kelis milijonus.

Rauplės.

Grand Rapids, Mich., apsirėškė rauplės. Mieste viešpatauja baisus išgastis. Kad išvengtų tos epidemijos, miesto taryba prisakė uždarinėti visas bažnyčias, mokyklas ir teatrus. Karus kasnakt išrukina. Buvo 75 rauplių pasirodymai. Vienok sveikatos užveizda išleido raportą, kad nėr didelio pavojaus.

Valdininkų suktybės.

Kalifornijoj ir Oregone tapo atidengta valdininkų suktybės ir šelmystos, darytos paravinėjant randavus laukus. Toks mat kapitalistiškos valdžios teisingumas.

Iš numirusių prisikėlė.

Sterling, Ill. Mergina Rožė Hollinser iš Mount Morris buvo paralyžiaus nutverta ir motina, kelias valandas prie jos sėdėjusi, mislijo, kad ji jau numirus ir pašaukė graborių. Ir tas nusprendė, kad mergina mirus, bet kada pradėjo balsamuoti, numirėlė ėmė krutėt, ir paragintas daktaras visai ją atgaivino.

Grapas pastojoprastu darbininku.

Grapas von. Belz, iš Vokietijos, pastojovo vežėju lokomotyvų pabrūke, mieste Michigan City, Ind. Jis mat norįs susipažinti su visokiais Amerikos geležinkelių skyriais, kad pasikui, sugrižęs į Vokietiją, galėtų apimti vadovystę didžios geležinkelio sistemos. Bus kytaras darbininkų išnaudotojas!

Nelaimė ant geležinkelio.

25 žmonės tapo užmušti ant trukio ties Baltimore, ant stoties Mount Hope. Užmuštieji visi geležinkelio darbininkai, kurie pabaigę dirbti subatoje važiavo namon. Atvažiavęs iš pryšakio freitinis susimušė su pasazieriniu ir sumalė darbininkų karą. Kiti karai visai mažai nukentėjo.

Kova su plėšikais.

Kova su Philadelphios politiškais plėšikais eina tolyn. — Majoras sustapdė visus darbus apie vandens rezervuarus, idant ištirti, kodėl už \$26,000,000, ką išleisti ant košimo vandens, vanduo Philadelphioje prasčiausias kaip visam sviete, darbas neatliktas o pinigai suėjo į politikierių kišenių. Rengiasi areštavot svarbiausius republikonų vadovus. Visos šalies atyda atkreipta ant to milžiniško sąslavyno.

Kaip isznaikinti ypatiszkumus?

Nie skargi nie pomogą.
(Skundai nieko nepadės).
Asnyk.

Mūsų laikraščiuose kartkartėmis skamba (geriau: čerška): tai liudni eimanavimai, tai pikti išmėtinėjimai, tai baurų užsipuolimai arba, — anot to pusiau-kliasiško termino, — „drabstymas purvais“ atskirių ypatų. O vis tai daroma vardan idėjos, vardan tautos labo, vardan pagerinimo žmonių buvio...

Nebūtų įstabu, kad tai darytų vadinami „retrogradai“, atgaleiviai. Bet navatna, kad teip elgiasi ir „progresistai“ (pirmeiviai), ir revoliucionieriai.

Mat tame dalyks. Kaip atgaleiviai, teip pirmeiviai, dirbanti ant „lietuviškų dirvų“, trokšta visuomenei labo, nori, kad žmonės pakiltų dvasiškai ir medegiškai, kad klezdetų tarp jų meilė, vienybė ir gėrovė. Tik kaip tatau atsiekti? Tame ir pasirodo skirtumas tarp minėtų dviejų abazų: tarp pirmeivių-revoliucionierių ir atgaleivių. Šitie paskutiniai mano, buk žmonių draugija galima pagerinti pakeliant tik kiekvieno, skyrium paėmus, draugijos sąnario dvasišką bei tikėjimišką-dorišką nuovoką, supratimą, nejudinant paties draugijos surėdymo arba tvarkos.

Revoliucionieriai gi, eidami prie to paties tikslo (pagerinimo draugijos), pirmučiausiai atsuka savo atydą ant draugijos surėdymo. Jie, pasiremami ant istoriškai moksliskų patyrimų, tvirtina, kad kiekviens žmogus daugiausiai priguli nuo aplinkybių. O draugijos aplinkybėmis yra jos tvarka, surėdymas (konstitucija, įstatymai). Pagerinkit tas draugijos aplinkybes, tada ir kiekviens draugijos sąnarys pasidarys geresniu, tobulesniu.

Tas „pagerinimas“ atsibuva dvejopu budu (čia pavezdui paimu politiską draugijos pusę): 1) per revoliuciją, — ten, kur draugijos valia yra tramdoma, kur jos reikalus sprendžia viena ar kelios susitelkusios ypatos (despotiską valdzia, pvz., Maskolijos), — ir 2) per reformas (atmainas)—ten, kur pati draugija (visuomenė) turi tiesą spręsti apie savo reikalus (demokratija, žmonių valdzia). Šitame antrame atvejyje viena ypata mažą teturi žymę; nieks čia negarbina, nė nekeikia carų, karalių, — nes jų nėra.

Demokratiška draugija juo tobulesnė, juo mažesnė rolė joje lošia atskira ypata, ir tai tuo patim sykiu, kad ji turi pilną savistovumą, nepalytinumą ir tiesą viską daryt, kas kitiems (didumai) nekenkia. Juo draugija tobulesnė, juo greičiaus iš jos išnyksta — jei teip galima sakyt, — svietškoji stabmeldystė, t. y. — garbinimos tokių balvonų, kurių reikia bijot (caras, kaizeris ir tt.), arba tokių, kuriuos patis žmonės išsirenka. Jungtinių Valstybių išrinktasis prezidentas esti garbinamas ne mažiau (jei ne daugiau), kaip Maskolijos caras. Tuo tarpu tobulesnė demokratija, — pavezdan, Šveicarijos, — visai netur reikalo sprandus sukutis ir krutines lauzytis, besigrudžiant prie savo pastatyto dievaičio — valdono, prezidentu braminto...

Prieina tuojaus prie „lietuviškų dirvų“, kur dirba musis kė demokratija. Pasakykit man, ar ji neturi savo „bulvonų“, kuriuos tai garbina, tai keikia, „purvais drabsto“? Teip? Sakote, kad turi!?! Beje, tą paaiškinta straipsnyje: „Žvilgis į mūsų tautiskumą“ (ziur. „V. L.“ N 20-21). Tenai yra smarkiai „suduota“ mūsų „vadovams“, ypač laisvamaniams, kurių vadovai pavadinoti net „kunigais“, dėl jų darbų ir elgimosi su savo „parapijonims“. Daug tame teisybės pasakyta, galima beveik sutikti su to straipsnio autoriaus nuomonėms. Bet ką tie rugojimai, išradinėjimai pikto, pagelbės. Gerai, reikia atidengti viso pikto paslaptis pirmiaus, negu ji šoksime gydyt. Bet reikia tik imti kitokią metodą, reikia giliau siekti, radikališkiau tvertis už to darbo. Siaip tai tik bus eimanavimai, skundai, kad draugija page dus; matysime jos žaizdas, o vaistų toms žaizdoms neturėsimė. Teip kritikuodami butume tikri moralistai, bet ne revoliucionistai... Norėdami,

kad atskiros ypatos — vadovai, prezidentai kasieriai, — ar kaip ten — šunie, nešk! — vadina mos, — butų geresnės, tariau elgtųsi, mės nieku nesiskirtume nuo tų atgaleiviškų moralistų, apie kuriuos augščiau yra kalbėta.

Ir, kaipo toki, kritikuodami ypatas, o ne draugiją, arba nurodydami vien kliaudes (ydas) atskirių draugijos sąnarių, o ne netikumą jos surėdymo, kaipo tų kliaudžių priežastį, — mės visados sutiksime užmėtinėjimus, kad „bereikalingai“ kimbame prie ypatų, kad jas „purvais drabstome“ ir tt. Ir tie užmėtinėjimai turi pamatą. Nes kam mums garbinti kokius bulvonukus, kada mums užaina smagus upas, idant paskui, užėjus blogam upui — ki virėui, paversti juos į purvą ir išrodinėti jų ydas, kurias pirma rupe stingai slėpėm? Teip elgiasi su savo bulvonukais tik laukinės gentės! Šalin su stabmeldyste! Liaukimės garbinę stabus, tada išnyks iš mūsų ir ypatingumai, ir „purvais drabstymai“ viens kito! Skundai ir ašaros nieko nepadės.

Beje, čia man prisimena viens nerimastingas eimanavimas tulo Nevadovo, kurs rašo („V-bė“ N 22, str. „Mės ir mūsų vadovai“): „mūsų vadovai, to didžiojo vėzimo dyseliai, elgdamiesi cariskai atima norą ir energiją toliaus ką veikti ir dar širdį užduoda“. Žmogus, matyt, nekenčia carizmo, taigi rodos yra revoliucionierium; bet jo pažvalgos ir... širdis — visai nerevoliucioniskos. Jis T.M.D-tėje atranda „Moskvą“! Et! Tai visų laisvamaniškų ir tautietiskų nebrėkų įzodis: tu caras! tu despotas! — kolioja jie viens kitą. Tartum kokios nors draugovės, „prezidentas“, kurs „savarankiskai“ pasielgia priešais jos įstatymus, arba izdininkas, kurs sako, kad jo kišeniuje tunas visas „Susivienijimas“ — tartum jie čionai kalti. Kalta tiktai draugija

(draugovė), „Susivienijimas“, toliaus kalti visi tie kritikai, kurie per daug doros reikalauja nuo „vadovų“ ar „dyselių“, nenurodydami perkeisti netikusį draugijos surėdymą, kurs ir dorą žmogų paverčia į blogą, kad nepagalvoja, kaip tai padaryti, idant tie išrinktiniai „carai“ neturėtų progos išreikšti savo „cariskų“ palinkimų, idant „dyseliai“ butų teip valdomi, kad jie negalėtų „to didžiojo vėzimo“ nuvesti kur į grabę, kur jo vėzėcios ir špykiai gali išsiklibyti arba — Dieve mylek! — visai išbyrėti ir šerdekšninkas arba „širdis“ sulinkti nuo to skaudaus „uždavimo“.

Pritariu ir tiems kritikams, kad jie turi drąsą nurodyti negerus darbus „vadovų“ ar šiaip „augštai pastatyti“ ypatų. Pritariu tiems nurodymams, kiek jie išrodo teisingais ir neiškiša privatiškų dalykų, kiek jie neišrodo kilę iš ypatingo pykčio. Toki kritikai bent gi yra išsikivinkloję iš „stabmeldystės“ ir savo vienmislių, šalininkų negerus darbus nesistengia daugiau pridengti, — kaip tai daro konservatoriai ir atgaleiviai, — lygiai svarsto draugą, kaip ir priešą — neduoda tiems negerumams švinkti pridengtjems nuo svieto akių.

Bet kadangi ypatos elgiamasis yra pasekme ne vien jos upo, o daugiausiai, aplinkybių veikmės, tai kritikavojimas draugijos sąnario neturi but tikslu pagerinimo draugijos, o tiktai kaipo parodymu fakto, kaipo vaisiaus negero draugijos surėdymo.

Teip elgiasi visi revoliucionieriai, — tokia mat revoliucioniską kritikos metoda, — o ypatingai, socialistai, kurie kaip zinoma, yra tikriausiais revoliucionieriais. Tai gi, jeigu neišnyks ypatingumai iš tarpo mūsų „tautiečių“: konservatorių, progresistų, laisvamanių, — tai jie, reikia tikėtis, išnyks iš tarpo socialistų...

Tiesa, ir socialistų yra tokių „idealistų“, kurie ypatai daug — daug galybės priskaito, — kaip, pavyzdžiui, Kapsukas, apie kurio ypatingus skundus ir ginčus „V-bės“ skaitytojai jau žino. Yra dar mūsų tarpe ir tokių „socialistų“, kurie norėtų, kad jų „darbelius“ kiti jų draugai padengtų, nors tai ir kenktų proletarijato (darbininkų) reikalams. Bet tai toki „ichtiozaurai“ nepavojingi, nes jie patys išnyks...

Ant pabaigos galiu pridurti dar šitą: kada mes, kurie galime, visi imsime už revoliucijoniškos kritikos metodus, tada galėsime pasakyti su autorium „Žvilgio į mūsų tautiškumą“: „Lai gyvuoja socialistiška draugovė! Meskim visus kitus izmus!“ Prie to dar reikia pasergeti: tada tie *kiti izmai* patys išnyks, kaip išnyks „stambeldystė“ su „ypatiškumais“... J. B.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Baltimore, Md. „Spindulio“ N23 „Lietuvos Sunus“ užmeta man kaltę buk aš despotiškai valdau Baltimorės Lietuvių Dramatišką Draugystę. Tas yra melas, nėra tąjė dr-stė despotiškai valdyti negalima, dėlto, jog visi užmanymai yra arba priimti, arba atmesti per didžiumą balsų. Teipgi yra melas buk aš išmečiau 10 sąnarių iš dr-tės. Ne aš tik dr-stė prašalino 3 sąnarius. Teipgi yra melas jei tamista tvirtini, kad aš esmi lenkas. Ar tamista nežinai, kad aš esmi gimęs ir augęs Lietuvoje — taigi esmi lietuvis. Teipgi yra melas buk aš išjuokiu lietuvišką kalbą. Jeigu aš ją ne mylėčiau ir ją niekinčiau tai lietuviškai nemėginčiau rašyti. Kaslink, kad aš nesmi nė lenkas, nė anglas, nė lietuvis, tik tikras iš... ma (ar išgama?) — ar tas teisybė tai ateitis parodys. Gana! Nesmi papratęs liežuviu kovoti. Lie-

zuviams stengsiuosi darbais atsakyti. V. Nagornovski.

Latrobe, Pa. Paduodu žinią darbininkams, kad nevažiutomet į „Koksus“, nes čia visai blogai dirba tik 3 dienas, ant sanvaitės, o uzdarbis toks, kad kaip tik išsimaitina, čia lietuvių visoj apielinkėj yra neperdaug ir tie patys visai apsileidę: nieks neskaito laikraščių, nė knygelių, iškiriant vieną, kurį užtikau „Saulę“ skaitant. Visi jie Lazdijų, Seinų ir Beržiniko dzukeliai. susirinkę nieko daugiau nežino, kaip tik poteriaut, bet bažnyčion nelabai skubinasi eiti. Čia yra lenkų bažnyčia, tai man sakė lenkų kunigas, kad „litvini žaden nieplaci ra kosciol“. Pakalbinus man, kad užsirašytų laikraštį „Vienybę“, arba kitą — tuojaus atsako, kad nēr už ką išsirašyt. O kits atsiliepė: „aš lenkišką turiu ir skaitau, tai kas man iš to lietuviško“. Ką uzdirba, tai kompanijos štore užsimoka dalį skolos, o kas lieka — prageria karčiamose. Jų protas toks, kad žino šliuoptarnius, kurių labai nekenčia. Daugiau nieko neišmano ir nesisitengia išmanyti.

Už toną išimto kokso kompanijos moka 27—37 centus. Čia mainierių unijos nėra, tik 6 prigulim prie unijos, o 85 tukstančiai nepriguli. Daugiausiai čia yra italijonų, slovakų, čekų ir lenkų; paskui — lietuviai, kacapai, švedai ir k. Prie unijos nesirašo dėlto, kad paskui, girdi, reiksia dirbti tik 8 val., tai mažai uzdirbsia! O dabar dirba po 15—16 val. per dieną! Mat žiopliai nežino, kad jeigu trumpiau dirbtų, tai tada visi daugiau turėtų darbo ir daugiau uzdirbtų, nereiktų švęsti pusę nedėlios! Bepiga kapitalistams skriausti tokiūs nesuprantas darbininkus, kad nesilaiko išvien.

A. A. Apanaitis.

Philadelphia, Pa. Čionykštė „Giedorių draugystė“ drauge su latviais turės didelį piknyką Joninių dienoje t. y. 24 Birželio, subatoj per dieną ir iki vidurnakčiui.

Latvijoje ir pakuršyje yra nuo senovės paprotys rengti didelius apvaikščiojimus ir pasilinksminimus per Jonines, o ypatingai Joninių naktį. Kur Suvienytose Valstijose apsigyveno didesnis burelis latvių, jie rupinasi, kad savo tautiškas šventes ir apvaikščiojimus įgyvendinti ir čia tarp išėivių. Vienu iš tokių rengimų ir yra pasilinksminimai ant Joninių Philadelphiaj, kur dieną parengta bus įvairus pasilinksminimai, kaip lenktynės ir tt. naktį gi ugniaivimai. Latvių ir lietuvių giesmininkai dainuos kaip dieną teip ir naktįje.

Mūsų mieste nuo tulo laiko bandoma, kad su latviais turėti artymesnius prietikius. Čia jau tankiai matyt latvius ant lietuvių draugystėčių balių, arba ant koncertų ir teatrališkų perstatymų. Teippat ir lietuviai bando atsilankyti, jeigu latviai ką surengia.

Iš dalies tai su latviais mums reiktų sueiti į artesnę pažintį, nes nuo jų daug ko galėtume pasimokinti, kadangi abelnai imant latviai yra rupestingiesni apie save, geri patrijotai ir tt. Pavyzdys Pakuršėje lietuviai, susidurdami su latviais, pramoko ir ukes geriau vesti ir kitaip gyventi. Mes gi susidurdami daugiausiai su lenkais, perėmėme ir visas anų silpnas ypatybes kaip aklą fanatizmą, neapkentimą vieni kitų, vaidus, unarų varinėjimus. Bet susiartindami su geresnes ypatybes turinčiomis tautomis, apsitrinsime, įgysime daugiau patyrimo ir žmoniskumo, abelnai imant pakilsime augščiau. ? ?

Erino, Ill. Einant namo iš miesto Kazimierui Tamošiu-

nui užstojo kelią bomai, užmušė jį ir paėmė sidabrinį laikrodėlį, pinigų keletą dolerį. Tai atsitiko 30 dieną gegužės 11 adyną naktį, ir 1 berželio atsi buvo laidotuvės, iškilmingos, su muzika. Velionis prigulėjo, į draugystę anglišką ir į bėną. Draugystės kaštais likos palaidotas. Paejo iš Suvalkų gub., Marijampolės pav., valsčiaus ir kaimo Pagirmuonio; 30 metų senumo, ne pačiuotas. Apie palaidojimą rupinosi Adomas Jurkevyčius ir Kazimieras Beniušis. Mes visi giminės ištariam jiems širdingą ačių. Ant. Markevyčia.

Naugatuck ir Union City, Conn. Neužmirškime gero užmanymo kaslink atskyrimo savo tautos nuo kitų tautų. Pasirodykime ir mes, kad esame Amerikoje, ką teip velei nebutų, kaip pereitam laike, kada ejo svetimtaučiai per lietuviškas grinčias rašinėdami lietuvių vardus ir nepripažino lietuviais, užrašinėjo lenkais arba kitokiais. Ir man pačiam buvo stebėtinas dalykas, kad pribuvęs pas mane kokis svetimtautis paklausia: kas tu esi? Pasakau: lietuvis, atkeliavęs iš Rusijos. Tai man atsako, kad tu tokis negali būti, ba tokių visai nėra šitoj šalyj. Ir nežinom, kokiu jisai mane užrašė. Matote broliai lietuviai, kaip nemalonu klausyti, kad mus visaip pravardžiuoja, dėlto pasistenkime paremti Artojaus užmanymus. Mūsų vietinis kliubas pereitam susirinkime tam tikslui išrinko komitetą kurs tą reikalą apdirbtų susizinojęs su kitų miestų komitetais. Išrinkta trys vyrai: B. Kamaitis, J. Žemaitis ir J. Ratkevyčia. Adresas susizinojimui: B. Kamaitis P. O. Box 337 Union City, Conn.

New Britain, Conn. Mūsų Teatrališka draugystė, kuri perstatė per seimą „Mindau

gi, 4 šio mėnesio ant susirinkimo, paskyrė ant mokslievių \$5.00 kuriuos prisiunčiam į „Vienybės Liet.“ redakciją.

Perstatymas gerai nusisekė. Aktoriai buvo šie:

Mindaugis	— J. Ptakauskas
Ragnytė	M. Zigmančiūtė
Heidenrich	St. Garkauskas
Daumantas	J. Janušionis
Aldona	P. Kubiliūtė
Trainaitis	K. Lesevyčia
Hermann	Kardokas
Vaišvilkis	J. Zigmanta
Liutovaris	M. Petruskevychia
Kryziokas	K. Šioliunas
I minykas	J. Pisorevyčia
	J. Ptakauskas.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Brangūs draugai! Reikalai T. M. D. stovi taip: Knygelė „Karė kaimiečių su ponais“ jau beveik gatava išsiuntinėti į kuopas. (Jeigu kurių kuopų prezidentų adresai tapo permainingi, tai būtų gerai, kad tos kuopos greitai prisiųstų savo adresus į „Vienybės Liet.“ redakciją, jeigu dar nepridavė centr. sekretoriui).

Kitas rankraštis „Živiale“ tapo priduta literatiškam komitetui ir gal bus priimtas, taigi ir tą netruksim atspausdinti.

T.M.D. knygų tapo pasiūta tiesiog į Lietuvą, į Vilniaus rėdybą, kada gausim žinią, jog priėmė, galėsime ir į kitas vietas nusiųsti nes reikalavimai yra.

Paveikslas p. Bogdano dar neišleista ant laimikio, bet jau veikia bus užbaigtas, nes jau beveik visi tikietai prisiųsti.

Kaip pirma buvo garsinta, jog mes norim susivienyti su „Augmens“ organizacija esančia Lietuvoje, tai galutinai dar neuzbaigta, nes po nusiuntimui mūsų išlygų dar negavome jokio atsakymo iš Lietuvos.

Pinigų kasoje turim netoli 12 šimtų. Kasa mūsų pasididino

netikėtai su gauta dovana nuo Westvillės mainierių.

Dabar mieli broliai, jau laikas mumi pamislyt apie geresnį fundamentą mūsų draugystės! Mes turime kapitalo dabar ir reikėtų mum pasirupinti „Charteris“ visada mes negalim būti tokiam padėjime netvarkos. Neturėdami Charterio mes neturim legališkų tiesų prie vedimo tokio užsiėmimo kaip kad reikia T. M. D., nors jau keli metai kaip mes gyvuojame, vienok daugelis žmonių neužsitraiki ant mūsų teisingumo ir užtai šalinasi nuo mūsų organizacijos.

Mum reikia Charterio neatbutinai, kuris gauti gana lengva. Aš čionai teiravausi Bostone, tokį korporacijos charterį galima gauti apie už \$25,00, na tegul bus ir didesnės lėšės, tegul bus ir \$40,00, tai vis mum užsimokės sulyginant, kad mūsų organizacija pastos legališka. O kitas geras daigtas, jog Massachusetts šteto Charteriai yra geriausiai apginti visoje Amerikoje.

Kaip dabar mes stovim, mūsų kasieriaus kaucija būtų nelegališka ir tiesos ją neuztartų, taigi jos uždėjimas ant vardo T.M.D. yra menkos vertės arba be vertės. Mes be kaucijos pinigų ilgai negalėsime laikyti, kadagi draugystė auga ir augs, nes jos užduotė yra gera. Laisvamanių susiv. kaip girdet išsiėmė Charterį, kodėlgi mes negalime? Prie išėmimo Charterio, aš meldžiu jus pritarti, o aš pasidarysiu kad jį išimti Massachusetts valstijoje. Korporacijos čionai turi išduoti atskaitą valstijai vieną kartą ant metų ant tam pritaistyto blankų, kas nėra sunku padaryti. Dabar kaip gausite knygeles, tai bukite teip malonus pasikalbėti apie Charterį ir meldžiu per laišką man tiesiog pranešti ar imti Charterį. Kartu nuspręskite ar Cent. Komitetas gali dalyti T. M. D. knygeles Amerikoje į tokias vie-

tas, kur jie mato tinka; kaip tai knygynėlius arba lietuviams turintiems dideles familijas o negalinčius nusipirkti knygų; teipgi atkeliavusiems iš Lietuvos, norintiems pasiskaityt. Mes knygų turime dikčiai ant rankų, kurios reiktų išleisti žmones, o nelaikyti pas knygų.

Situos nutarimus prisiųskite man ir ant to laiką imkite ko mažiausia sakykim dvi-tris savaites.

Darbas dėl Tėvynės. Centrališkas Komitetas davė man tiesą, idant surengti atsišaukimus į lietuvius, kasliuk kariūjančių Rosijos darbininkų, o kartu ir mūsų nekurių miestuose gyvenančių brolių, teipgi ir nekurių valčių. Taigi prisiėmė giliai apmislę šitą reikalą, koki čionai atsišaukimai būtų gerai?! Daugelis mūsų brolių gerbia caro valdžią, ir tokių yra labai daugelis, prie to yra ir laikraščių, kurie neištaria savo nuomonės, tik truksi kaip už lašinių, kad ir tiems ir tiems patikti. Patys mūsų žmonės tai yra inteligentai spaudina visokius atsišaukimus tai nuo organizacijų, kartais ir nuo savę ypatingai. Taigi matosi, daugelis nuomonių. Kame truksta mums vienybės, toks darbas kaip atgavimas tiesų arba ir savistovumo mūsų Tėvynei, reikalauja mūsų visų pasišventimo ir vienybės, o kad tarpe mūsų to nėra tai galima matyti kaip dar toli tas ką mes idealizuojame t. y. laisvę. Mūsų dabartiniai darbai labai silpnai eina ir eina akių plotu, na ir kitaip negali eiti pakol bus supratimas ką mes norim savo darbais atsiiekti. Gavę tiesą nuo Centr. Kom. T.M.D. rupintis apie tokius atsišaukimus aš manau ir kiti tą pat pritaria, jog mums yra labai svarbu išleisti programą, kuris būtų visuomenišku reikalavimu tiesų ir laisvės Lietuvai. Šitam programme mes turime patalpinti nuomonės visų mūsų organizacijų, sulyginti ir kas

bus sutinkama visų, visos organizacijos po tuom pasirašo, o ant ko būtų nesutikimas, tai tuos punktus galima bus dar taikyti ar kur susivaziavus, arba ir per laiškus, o kaip ant galo nesutiks, tai galima bus skyrium atspausdinti.

Taigi būtų labai gerai, kad šios organizacijos prirengtų programus, parodančius ko jie reikalauja dėl mūsų Tėvynės Lietuvos ir pasirašę prisiųstų pas mane; mes pasirupinsime, kad jie būtų apdirbti, sulyginti, suvesti į tvarką ir atspausdinti: „Amerikos Liet. Socialistų Partija“ „Susivienijimas L.A.“ „Susivienijimas L.R.K.“ „Susivienijimas L.L.“ „Socialistų Partija Lietuvoje“.

Darydami tokius reikalavimus nepamirškite, jog mes norime ko arčiausia suvienyti mūsų visas mažas pajiegas ir padaryti programą pagal kurią mes darbuosime šiuose laikuose pakol pasidarys kitokios peemainos ir reikalaus vėl pasirodavo. Šitų programų atspausim tiek, kad visų jų užtektų išplatinti. Jie atneš naują tokią, jog suvienis mus prie darbo ir parodys ką mes turim veikti.

Šiomis dienomis išsiuntinėsiu tikiėtus ant gražaus sidabrinio laikrodėlio, nuo kurio pelnas eis ant pašelpimo Lietuvos lietuvių tautiškam ir darbinikiškam judėjime. Tikiečiai pasiduoda po 5 centus, draugai galės parduoti juos ir mažam vaikui. Pinigus surinktus nusiųskite pas Revoliucionierių kasierių dr. J. Šliupą 328 Federal st. Philadelphia, Pa., galus tikiėtų pas mane.

Atsakymai. Draugui, kuris norėjo žinoti ar išleisim dr. Šliupo knygą parašytą anglišką kalboje? Knygos negavom, autorius reikalavo pirma pinigų, ko Centr. Kom. T. M. D. nesutiko duot, tai teip ir stovi.

P. Čerkeviče Skotijoje. Tamistai kalendoriai tapo pasiųsti ir atgal negrižo, nuo jų ga-

vęs gromatą laukiau ar neduos žinios pačtas, kokia tai priežastis, bet nesulaukiau; dabar daugiau tamistai prisiunčiu. Dovanokit, tai pirmu kartu man teip atsitiko.

Susivienijimui L. L. T.M. Draugystė buvo kalbinta su S. L. L. išleisti dr. Šliupo knygą, ir tą buvom apsiėmę, daugiau aš negavau jokio pakvietimo nors ir asabiškai mačiau jų sekretorių p. Demskį. Beje priminė paimti jų likusias knygeles pas A. Olševskį. Turbut visa priežastis, jog gavę tik 3 dienas prisirengt ant seimo, neturėjęt laiko išmislyti svarbesnės kepurės savo garbinam protokolui, tai užmovėt mano vardą, o žinote, kad aš vienas neatsakau už T. M. D. Jeigu jum laisvė teip rupėtų, kaip ypatingumas, tai but gražu.

M. Paltanavičia prez. T.M.D.

Protokolas

6-to Seimo Sus. Liet. Laisvamųjų laikyto 21 d. Gegužės 1905 m. Pulaski salėje, Newark, N. J.

10-tą adyną iš ryto K. Balčiūnas, delegatams pritariant, apreiškė pradžia seimo ir paprašė sekretorių perskaityti pernykštį protolą. Patėmyjus tulus neišpildymus, kun. Dembskis paaiškino kad: susitelkti su T. M. Draugyste, reikaluose platinimo knygų ne pavyko delto, kad nuo Paltanavičiaus, jos prezidento, už prašyto susidėti ir užklausta ar susidėsime, nebuvo gauta jokios žinios; o delegatas į Tarptautišką Darbininkų Kongresą Niderlandijon nešiuštas delto, kad besirengiant kilo smarkūs pasipriešinimai tarpe Lietuvių Amerikoj ir kad tapo sugražinta lietuviškoji spauda Lietuvoj.

Potam perskaityti paliudijimai ir seimo vedimui išrinkti: J. Širvydas — prezidentu ir J. Perkunas sekretorium, o J. Vaičeliūnas ir M. Urbonas —

peržiūrėtojais knygų.

Užėmus vietas patikėtiems tarnams, visiems ten esantiems ir pribusiantiems Susivienijimo sąnariams tapo pripažintos lygios tiesos ir perskaityti šie pasveikinimai:

Iš Baltimore Md. „Seikinu 6-tą seimą S.L.L. ir vildamasis laisvės darbų vaisių, veliju jam kuobgeriausios kloties. M. Motiejunas — Draugas”.

Iš New Britain, Conn. „Vietinė S.L.L. kuopa velija viso labo seimininkams ir trokšta kuogeriausią nutarimų. Laisvamaniai tedauginasi kuoskaitlingiausiai ir tepuošia mūsų tautą laisve, kaip kvepiančių rožių žiedais. M. Mazeika kuopos viršininkas ir rašėjas”.

Teipgi ir laiškas iš Waterbury, Conn. (sutrumpintas) „Mūsų kuopa nemaža, todėl umo seimo dėlei, susirinkti ir reikalus apsvarstyti mes negalėjome. Pertai nuo mūsų, apart išmėtinėjimų už perbrangias už „Charter” pagalves ir paniekas už sunarų ir netikusį seimo rengimą, seimui nėra nieko. V. S. Zubrickas kuopos pirmsėdis”.

Paskui atydziai skaityti ir svarstyti visoki įnešimai ir nuspręsta sekančiai:

a) Kuoveikiausiai išsiuntinėti kuopoms numerius ir „Charter”. „Charter” atspaudinti „Kovos” spaustuveje 100 egzempliorių. Jo pečėtį — kurs turi buti litografuotas — pagražinti symbolu stovinčios ant žemės moteriškos, laikanti vieną rankoj degančią žvakę, o kitoj sutrauktą rėtęjį. Aplinkui symbolą (kurį parupins L. Ereminas) turi skaityti: „Susivienijimas Lietuvių Laisvamųjų Amerikoj” pilnais žodžiais, lietuviškai.

b) Darbuotis apie dauginimą „S.L.L.” sąnarių. Delto: rengti diskusijas, prakalbas, pranešimus. Jei kur tam tikslui reikalautųsi medegiška pagalba, suteikti ją iš izdo.

c) Mėnesinė mokestis po

senovei — 15c.

d) „Darbininkų Balso” imti tik po vieną egzempliorių kožno numerio dėl kožnos kuopos.

e) „Kovai”, kuri apsiima patalpinti mūsų apyskaitas ir šaip jau kokius randančius reikalus primokėti \$25.00 ant metų.

f) Revoliucijai Lietuvoj paskirti \$10.00, o svarbiam reikalui atiduoti visą izdą.

g) Išleidinėti proklamcijas ir garsinti jas laikraščiuose ir lapduose lietuviškoje ir kitose kalbose.

h) Pavelyti naudotis Lietuvių Socialistų Partijai Amerikoj mūsų „Charteriu”.

i) Seimus atlikti tik gegužės ar berželio mėnesiuose, iš laiko apie tai garsinant. Jų diena priguli nuo Centrališko Komiteto.

j) Seimus pagarsinti ir angliškuose laikraščiuose.

k) Sekantį seimą atlikti Brooklyne, N. Y.

l) Kasos stovį garsinti per „Kovą” kas ketvirtadalis metų.

m) K. Balčiūnui už kelionę ant seimo užmokėti \$8.60. Telegramos iš Scranton, Pa. „O seime mielas, suvienyk visus; priglausk varguolius bėdoj esančius; tramdyk terionis minias slėgiančius ir gelbėkie žmones varguose skęstančius. Šalin aklas pasitėjimas! Tyrinėjimas, mokslas ir laisvė tevieši! J. J. Judickas”.

KASOS STOVIS.

Išiga. 5 d. Birželio 1904m.

liko kasoje	\$36.36.
Minersville kuopa įmok. mėn.	\$13,85
Scranton kuopa įmok. mėn.	7,20
Newark kuopa įmok. mėn.	30,10
ant Czarter	5,00
Brooklyn kuopa įmok. mėn.	6,75
Waterbury kuopa įmok. mėn.	35,80
uz parduotas knygas	1 10
New Britain kuopa įmok. mėn.	8,15
ant Czarterio	2,00
uz knygas	65
Philadelphia kuopa įmok. mėn.	13,35
ant Czarterio	5,00
uz knygas	4,20
Bennington kuopa įmok. mėn.	7 15
ant Czarterio	1,00
Worcester kuopa įmok. mėn.	8 15

Wilkes Barre kuopa įmok. mėn.	11,80
uz knygas	1,60
Pavieniai sąnariai įmok. mėn.	17,10
ant Czarterio nuo 3 sąn.	1,50
uz knygas	3,20

Visos įeigos \$221,11

Išiga: K. Balčiūnui kelionė ant seimo 12,00

A. Olševskiai už persiuntimą kuopoms knygų 5,60
Czarter 12,50

Už „Darbininkų Balso” iki 3(23) numeriui 1905 131,89
Už money orderius, mar. 6,02
Sekretoriaus alga 25,00

Visos išeigos \$193,01
Komitet. peržiūrėjimui knygų, kasos stovį perstatė sekančiai:
Įeigos buvo \$221,11
Išeigos buvo \$193,01

Lieka kasoje \$28,10
Peržiurint knygas viskas atrasta tvarkingai ir teisingai ant ko pasirašome: J. Vaičeliūnas, M. Urbonas.

(Dėl stokos vietos, pabaiga tilps kitam N. Red.)

Metai prabėgo

Nuo pakėlimo balso link įvedimo rubrikos lietuvių tautai valdžios blankose, bet iki šiol randasi vos tik 22 organizacijos pavedusios savo parašus, argu atstovus paskyrusios. Rodosi kad tas visuomenė mažai teapeina, kad ir pritart nesiskubina, o kas ypatinga, kad jeigu kurios pritarrė ir nuo savęs atstovus paskyrė, tai daugiausiai tik naujos — nesenei susitvėrusios. Mat senėm kurios turi didesnius skaitlius sąnarių, nerupi tas kas apeina tautos labą.

Matant viskam pamažėli slenkant turiu išsitart, kad to mažo skaitliaus reprezentantų (22) neužtenka, reik jų daugiau. Taigi galutinai reiklas subrusti skubiau skirti atstovus, kad jų skyrimas galėtų pasibaigti gale šio bėgančio meto.

Aš jau buvau kartą prašęs atstovų kurie jau yra paskir-

tais nuo draugysčių, kad keltų agitaciją šaukent daugiaus draugysčių prie susijungimo, bet tas mano prašymas pasiliko bergėdžiu nes vos vienas tik V. S. Kreivėnas iš Westville kartą buvo raginęs darbuotis su didesne energija. Kiti visi vis tyli.

Tėvynės Myl. Draugystė rodosi neturėtų šito praleisti pro ausis; nesunku rodosi būtų duoti reprezentantą kur abelnai visą draugystę galėtų reprezentuoti. Rods, aš kartą rašiau prez. Paltanavyčiui toliuk, bet prezidentas mano prašymą pakabiną ant vagio aut kurio gal kabos iki „svieto pabaigai“.

Taigi dar kartą atsiliepiu į visuomenę su paraginiu, kad pasiskubint laiko neatidėliojant, nes nerangumas kartais pavirsta į tinginį.

Artojas.

Ar angų Socijalistų Partija?

Po tokiu antgalviu patilpo N24 „Vienybės“ Socijalistų Vaiko straipsnis, kuriane jis užmeta, jog per seimą išriško ne tokį organizatorių kokį reikėjo ir kad seimo prezidentas Naujokas neteisingai išmėtinėjo buvusiam organizatoriui K. Rutkui už mėtymą grašių ir darbo dėl Socijalistų Partijos. Aš ant to tiek turiu atsakyti, jog už organizatorių Širvydas tapo aprinktas dėlto, kad toks buvo visų delegatų noras. Keliaujantį organizatorių nerinko dėlto, kad partija dar neįstengia jo užlaikyti.

Kaslink Naujokas išmėtinėjo jimo, tai K. Rutkus savo triušą ir kaštus idėjo be oficiališko paliepimo, ir prezidentas, matydamas jog pasidarė netikėti kaštai, patarė mokėti tik kelionės kaštus.

Jog socijalistams reiktų laikyti seimus skyrium nuo laisvamanių, tas gal but ir teisybė, bet p. Socijalistų Vaikas pats sako, jog be laisvamanių

delegatų nė seime nebutų buvę, socijalistų kuopos neprišuntė delegatų iš tų kuopų, kur nebuvo laisvamanių kuopos, taigi laisvamaniai labiaurupinasi apie socijalizmą nė kaip grynai socijalistai.

J. Naujokas.

Muzika ir tikejimas.

Dėlei popiežiaus įvykdytų permainų bažnytinėj muzikoj, laikraštij „The International Journal of Ethics“ užkabintas tapo klausimas apie santikius muzikos ir tikejimo. Raštininkas randa didį panašumą tarpe jų tame, jog abu paeina iš to paties jausmo misticizmo žmoguje. Nėgana to pagal jo nuomonę muzika yra paitėsininkė religijos. Protavimas ir neužsiganėdinimas tikejimu budavo svarbiausia priezasčia atgijimo tikejimo, kaip rodo mums praeitis, ir klausymas kyla, kodėl istorija neatsikartoja mūsų dienose. Jo atsakymas toks, kad 19-tas šimtmetis atsizymėjo progresu mokslė ir muzikoj ir jog paskutinė užganėdina reikalavimus misticizmo, kurie kitokiam atvejyje būtų užganėdinami tikejimo. „Dauguma žmonių — rašo autorius — pripazįs, jog eina į bažnyčią labiausiai paklausyti muzikos, be kurios dievmaldystė turėtų menkai patraukimo. Bažnyčia iš savo pusės supranta žmonių nuomonę ir norėdama turėti lankytojus, rupinasi suteikti žmonėms tą, ko jie nori, ar tas būtų gera ar ne. Tik reik prisiziurėt, kaip bažnyčios rupinasi apie įstėgimą muzikališką draugysčių ir chorų, didesnėji dalis dievmaldystės susideda iš muzikos ir plačias programas mišparų, kurie skiriasi nuo paprastų koncertų tik tuom, kad atliekami bažnyčioj ir zodziai sudėti ant religijinės temos.

„Yra dvi priezastys religijijš

ko supratimo: ypatisškas, mistiškas jausmas, sujungtas su tikejimu. Neziurint į tą, jog daugelis mano, kad tikejimas tur buti paremtas doktrinos, religijos istorija parodo visai ką kitą. Teip lyginai kaip artišškas jausmas įkvepia imaginaciją sutverti atsakomas aplinkybes visokiose dailos formose, teip lygiai religijijškas jausmas reikalingas susitvėrimui religijos sistemos. Esant tvirtam tikejimui, protiškos sunkenybės atsitraukia ant antros vietos ir pripažinimas doktrinos ateina, pats per savę. Lioigišką darodymas Dievo buvimo tikečiam žmogui yra visai bereikalingas darbas. Bet jeigu religijijškas jausmas nėra ganėtinai stiprus, doktrina turi buti apginta filiozofijos. Tame ir visa kliutis šią dieną. Protišką tyrinėjimas daro tikejimą sunkiu dalyku ir reikalingo tikejimo šaltinio stoka. Kodėl? Kadangi muzika gal užganėdinti mistišką reikalavimą ir judėti visatas jausmą nelaukiant keno nors patvirtinimo ir neapsunkinant žmogaus mislies.

„Kova priešai racijonalizmą dabar eina. Kilanti visoki mistiški izmai, parodo savo nesumanumą ir pranyksta. Net labiau paguodoti krikščionišką mokslas, spiritualizmas ir teosofija netur svarbos apšvietiems jų šalininkams. Mokslieškai išlavitas protas, negalėdamas išreikšti savo mistiškus palinkimus slaptais mokslais, geidžia buti religijijšku, bet jo tikejimas nėra ganėtinai stiprus pergalėti kliutis teip, kad sekdamas kelią mažiausio pasipriešinimo jis klausio muzikos ir tas dar labiausiai atbukina tikejimą“.

Nauji rasztai.

Lietuviškų Pasakos, yvairios. Surinko dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Chicago, Ill. Turtu ir spauda „Lietuvos“.

1905. (Pusl. 299).

Šitame tome daugiausiai patilpo pasakų užrašytų Oškabalių kaime (Vilkaviškio pav.), teipgi ir iš aplinkinių kaimų. Išviso — 233 pasakos. — Pradžioje knygos yra d-ro Basanavičiaus ilgoka prakalba, kurioje aprašo apie lietuvių tautą, įvairias jos dalis, o ypatinai apie vadinamą Sudaviją. Pasakos kitos labai gražios. Tik kalba ir tarmė — abejotina; o rašyba tai nė Basanavičiaus, nė abelnai vartojamoji.

Nematomi priešai ir draugai žmonių. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Chicago, Ill. 1905 m. 113 pusl.

Labai naudinga knygelė, vpač besilavinantiems be kitų pagelbos. Joje aprašyta maži, nematomi liuosa akia, gyvateiliai ir jų įtekmė žmogaus gyvenime. Pirmiaus tas raštas tilpo „Lietuvoje“, dabar atspausstas atskiroj knygutėj.

Mindaugas. Poema. Parašė Krivė-Krivaitis. Kaštu autoriaus. Lietuvių Katalikų Spaudos Bendrijos spaustuveje, Shenandoah, Pa. 1905 m.

Yra tai plona (19 pusl.) knygutė, kurioje aprašyta eilėmis tik vienas „epizodas“ didžiojo Liet. Kunigaikščio, Mindaugo gyvenimo, butent — tas, kada kunigaikštis, pametęs neseniai priimtą krikščionystę, ejo kovoti su užpuolikais — kryževiais. Bet nors Mindaugas iš mažo krikščionio vėl atvirto į pagonį, tai poėmos autorius skaitė už reikalingą leisti jam gerai mislyti:

„Krikščionių Dievui tarnauju,
[vau,
Ir da dabar gerai tarnauju,
Nors vokišku krauju aplie-
[tas“...]

Eilių kalba neblogo, bet pačios eilės, neziurint ant jų nedidelio poetišškumo, nepersmagios; ypač galunėse pertankiai vartojama toki sutaikymai, kaip: „visi—likosi“, vyrus—nemirus“, „jis = vokitys“,

„vokiety!—(ar audra) jauti“, „išblyškės—musiškis“ ir tt. ir tt.

Myliantiems praeitį visgi bus smagu tą „poemą“ perskaityti, o gal ir ant atminties išmokyti...

Isz visur.

Išleidejas maskoliško laikraščio „Sibirskaja Zizn“ („Siberijos gyvenimas“), Makusinas, paaukavo 100,000 rublių įkurimui Tomske žmonių universiteto. — Šitame pirmame laisvame rusų universitete moters busiančios priimamos lygiai su vyrais.

Vedadoj, Kubos mieste mirė generol. Maximo Gomez, garsus Kubos revoliucionierius. Jis buvo vadas Kubos kariumenės sukilime prieš Ispanų valdžią, kuris tęsėsi nuo 1895 iki 1902 m. ir užsibaigė pripažinimu Kubos nepriegulmystės ir kaip žinia įtraukė Šv. Valstijas į karą su Ispanija. — Gomez gimė Santo Domingo 1836 m., buvo apicierium Ispanų kariumenės, su kuria jisai persikėlė ant Kubos. Jis pakilo prieš Ispanus dėl nuožmaus apsiėjimo generolo Villar su kubiečiais.

Marininkai laivo Mauna Soa turėjo ypatingą patyrimą apie linkęse salos Hawaii. Ant jų užpuolė pulkai leikiančių žuvų. Tos žuvys esant didelės ir ketetas žmonių buvo smarkiai sužeista.

Kamčatkos pakraščiu gyventojai nukentėjo labai nuo piratų, kurie atplaukė ant laivų, išlipo ant kranto ir ėmė plėšti šalį. Tapo užmušta į 150 žmonių ir visi daigtai, ką turėjo šiokią tokią vertę buvo plėšikų pasisavinti.

D-ras J. Frazer Londone savo lekcijoj Karališkam Institute pranešė apie ypatingą vada vieną iš Afrikos giminių,

kuris turi valdžią ant saulės ir lytaus. Jeigu lyja, kada karaliūti nepatinka, arba saulė šviečia kada jis nenori, jis šaudo į dangtį už nepaklusntumą.

Kas pasinatidojo iš karės Japohų su Maskoliais tai Nobelio dinamito trustas. Pelnas praėjusių metų buvo didesnis kaip visada nuo pat pradžių kompanijos gyvenimo. Po Burų kare, dinamito reikalavimas sumažėjo. O prasidėjus karei rytuose visos šalys užsukė didelę daugybę eksploduojančios medegos.

Varšavoj apginėjas Kaczynski apskundė į senatą policmeisterį Nolkeną reikalaudamas atlyginimą už sužeidimą. Jį pašovė patrolė sausio mėnesį. Reikalauja 1500r. už gydymą ir sudo kaštus.

Kasykloje Ivan, Dono apierubėje Maskolijoj atsitiko baisi eksplozija nuo kurios žuvo į 500 žmonių.

Aprikoj vietiniai gyventojai užėmė Warmbad, vokiečių tvirtynę pietuose. Hottentotai po vadu A. Morris užėmė miestą, atėmė amuniciją, maistą, paleido nelaisvius ir prasitraukė. Tas pats burys užėmė Kalk Fontein, išplėšė gyvenimus ir nusivedė visus arklius, galvijus ir maistą. Warmbad buvo stipriai apdrutinta.

Rėvelyj pakėlė sumišimus kaliniai dėl nuožmaus administracijos pasielgimo. 200 kalinių, vyrų ir moterų sulaužė rakandus, išmušė langus ir bandė pabėgti, į pagelbą policijai buvo šaukti kareiviai. Maištas aptiko trečią valandą iš ryto. Kaltininkus nubaudė rykštėms.

Londone pabaigė statymą šarvuoto laivo Hibernija užpinigus airių aukautus. Už tai

valdžia paskyrė visus žmones ant laivo kaip vištininkus teip ir prastus darbininkus iš vienu airių.

Varšavoj buvo išgriovimas paleistuvystės namų ir gyvenimų atskirų prostitutkų. Tęsėsi maišatinė per 3 dienas. Išgriauta į 150 namų. Sužeista į 200 žmonių, iš kurių keliolika numirė. Namų užlaikytojai buvo apsiginklavę revolveriais ir šaudyklėmis, kad apsiginti nuo užpuolikų.

Vištininkas maskolių laivynės didis kunigaikštis Aleksiejus ir Admirolas Avellan atsisakė nuo tarnystės. Jų vištininkavimas—tai eilė vagysčių, dėl kurių laivai buvo skylėti, neturėjo amunicijos, maisto, teip kad caras priverstas buvo ant galo pasiulyt paliuosavimą nuo vietos savo dėdei.

Atsakymai.

Aukų rinkėjams ir aukautojams. Mės iki šiol netalpinavam laikraštyje vardų tųjų aukautojų, kurių aukos nebuvo prisiunčiamos ant mūsų rankų. Mės talpinome vardus vien dėl pakvitavojimo mūsų redakcijon įplaukusiu aukų.

Bet, kaip pasakoja, kad greičiau ir daugiau pasieks surinkti aukų, jeigu aukautojai esti garsinami, tai nuo laiko, kurie to norės, mės pagarsinsime, nors aukos bus kitur nusiųstos.

Tegul tik aukautojai daugiau ir tankiau aukauja, o rinkėjai aukų tegul daugiau jų surenka; o jau mės nepasigailsime savo laikraštyje vietos tiems pagarsinimams (nors būtų gerai, kad ne visi jie mums vieniems tektų, kadangi yra juk ir daugiau laikraščių)...

Aukos revoliucijos reikalsams geriau būtų siųsti tiesiog Centrališkam Revoliucijos Šelpejų kasieriui, dr-ui Šliupui į Filadelfiją (328 Federal str.).

J. Juozapaičiui iš Forest City, Pa. „Čarapas“, vietoj Čarapas, tai mūsų klaida. „Amatija“, vietoj Amalija (ne „Amalije“, kaip Jūs klaidingai norite, kad būtų), — teip mums prisiuntė Centr. sekretorius.

Šiuomi paaiškinimu ir atitaisom tas klaidas (žiur., V. N19).

Jupiteriui. Eilės: „Skiriamas“ — netinka.

Vuosliui. Eilės: „Ko mums reikia“ — persilpnos. Nepatilps. Malonėkte mums velyk žinių, ar šiaip ką prozaiskai parašyti.

Didelis Naminis Piknikas!

3-jų draugysčių: Vytauto, Kliubo ir šv. Juozapo, 4-tą d. liepos 1905 m. Prasidės 10 valandą ryte WESTOWERS GROVE, Plymouth, Pa. Muzika bus visiems labai patinkama. Gėrimai ir visoki užkandžiai bus labai skanūs, teipogi bus įtaisyta visokių zobovų. Kaip namiškiai teip ir svečiai nepamirškite atsilankyti.

Komitetas.

Lietuviszkas Dieninis Laikrasztis.

Kad Amerikoje, ne tik didesnės tautos, turi dieninius laikraščius, bet ir mažaus skaitlingesnės kaip tai: Czekai, Krovatai, Slavakai, Lenkai net septynis, tad kodėl mės Lietuviai negalime turėti?

Už tai aš dar su dviem draugais pasiryžom išleisti „Lietuvišką Dieninį Laikraštį“ ir tad kad ne tik sparčiau gaivyt tautystę, bet ir visoms užrubežinėms ir Amerikos dieninėms žinioms pasidalyt.

Dėlto kuris linki matyt ir apturėt, tą laikraštį užprašome prisiųsti savo adresą, rašydami:

J. Naujokas & Co.
Box 157 Madison Sq.
New York, N. Y.

Reikalingas geras kriaučius, gerai mokantis siuti kotus. Mokėstis 50 dol ant mėnesio per visą metą. Kurs nemoka gerai siuti kotus, tegul ne neatsisukia.

Mr P. J. Kelley,
Bluefield, W. Va.

Lietuviu tauta

senoveje ir sziadien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

ANTRAS TOMAS.

(Tęsa.)

Namie dalykams apimus, Trainatis išsiuntė Lietuvius į pagelbą Prusams, besistengiantiems išvyti vokiečius iš Samijos; tačiau nepasisėkus įminti Vėliavos pylies, Lietuviai namon grįžo, o vokiečiai įkūrė Tuoplevos pylį, ant griuvėsių Sugurbių, idant sustabdyti Lietuvių talkininkavimą Prusams. Tačiau nepasitikėdami apsigynimui, kaip Vidžemio, teip Prūsų vokiečiai suteikė dovanas didžiam kunigaikščiui, kurs garšėjo savo karišku gabumu. Mirus Danylai, jo įpėdinis Levas Danylavyčius pasiuntė Galičiaus Rusus ir Totorius Trainačiui, kurs, nupustyjęs Pagirius ir vakarinę Mozuriją, ketino paremti Prusus, po vada Divonio prieš vokiečius besikaujančius; bet kad tas vadas krito pas Kovalevą, tad Trainatis kreipėsi prieš Lenkiją, kur Boleslavas Gėdingasis Lietuvius atkovė atgal. Lietuvių viengėniai ir talkininkai—Jatviai—tapė tūmet (1264) Lenkų išnaikinti. Tai buvo labai drąsi gėntė, ir nesidavė atversti į krikščionystę. „Lenkija, kuri Jatvius laikė už savo pavaldinius, stengdamasi juos apkrikštinti, kada-gi popiežius Aleksandras IV buvo todėl kunigus ir vyskupą paskyręs, nemokėjo kiteip čion įkasti kryžių, kaip ant kruvinių kapinių... Spėkos Jatvių buvo jų tikėjime, ir kad chronicos mums rašo, jog giesmėse gyventi pasitikėdami su juoksmu gyvatos prastodavo, su visu tame neperleidi“. Lenkų kariūmenė susirinko pas Zavichostą po vada Boleslavo Gėdingojo. Ant rubežiaus šalies laukė Lenkų Jatviai, po vada Kamačio, patyrusio karžygio ir kiltos šalys vyro. 23 d. birželio 1264 m. abi armiji susidurė ir kovėsi per keletą adynų. Kamačiui kritus, Jatviai nebtėko drąsos. Visi dingo—visi! Likučiai Jatvių—seniai ir vaikai—išbėgo į Lietuvą ir ten apsisėdo tarpe sągentainių. Boleslavo, anot Dlugošiaus, net vardą Jatvių ištrynė iš omenies tautų. Pusta šalis ir didelė daugybė gyvulių, kurių auginimu Jatviai užsiiminėjo, atiteko bergalėtojams. Ko nebuvo baigę mušti, Lenkai ilgai dar krikštėdavo arba galabydino.

Trainatis, sugrįžęs namon, užsiėmė sutvarkinimu naminių reikalų, ir sako tai buvęs laikas priespaudos, persekiojimų, žudynių; aišku, kad Trainatis persekiojo priešgynas lietuvių, parėmėjus krikščionybė, už ką jį Rusų metrašėjai tolygina su Herodu Jeruzolimos ir Neronu Romos. Namie tvarką patikrinęs, jis vėl kreipėsi prieš Mozuriją, kur pūlyje Orzymov visus vyrus iškirto. Kad vakare didis kunigaikštis ten ėjo į pirtį, dasiūsti slaptakoviai Trainatį užmušė (1265 m.); sako, tai buvę Mindovės tarnai, kurie apie mirtį Trainačio veikiai patys pranešė pabėgusiam Valstininkui. Trainatis paliko tik tai dukterį, ištekėjusią už Boleslavo Mozurų kunigaikščio Čerske, iš kurios gimė Ziemovitas Plocko ir Trainaidis Čersko kunigaikščiai.

Tuomi tarpu buvo jau bejišką atkeršė už savo tėvo numarinimą, sunus Mindovės—Valstininkas arba Vaišelka. Tas opus ir sragus kunigaikštis (gimė 1223 m.) buvo jau susirusinęs ir su visu užsidegimu atsidavęs krikščionybei. Dar

prie tėvo gyvos galvos, Valstininkas vardan tėvo valdymiera-vo Novogrodke ir Juodojoje Rusijoje, kur jis gana smagiai persekinėjo priešgynas Mindovės polytikos. Laikuose nepasėkmių Mindovės, 1258 m. Valstininkas sudermę padarė su Danyla Romanovyčiu, turėjo savo skrytį pavesti Romanui Danylavyčiui ir atsizadėti karaliaus Rusijos titulo. Cholme jį atvertė į stačiatikystę savais pamokymais Gregoras, abatas Blońskišis, ir Valstininkas iš persitikrinimo pastojo labai uoliu krikščioniu, net įstojo į klioštorių ir svajojo apie askėtišką gyvenimą klioštoriuose kaluo Athos. Bet sugrįžęs į tėvynę, jis apsigyveno klioštoriuje elke Lauros (nuo ko—Lauryšėvas) ant Niamuno kranto¹⁾ ir, nežiurint ant pabarimų tėvo, beveik vienatinai užsiėmė pildymu religišku apeigų²⁾. Mindovei mirus, Valstininkas bėgo į Leščių klioštorių, artymais Pinsko ir čion gyveno pasislėpęs iki užkoneveikimui Tautivilo. Kada Trainatis ir stambeldiškoji Lietuva paėmė viršų, Valstininkas ėjo ginti įtekmę krikščionybės ir rusicizmo. 1265 m. nuvilkęs zokonikišką apdarą, Valstininkas su pagelba Pinsko kunigaikščių, traukė prieš Novogrodką ir ėmė taji be priešgynybės; prieg tam, kada Trainatis tapė slaptakovių nudėtas, jis pakvietė Švarną Danylavyčių, vyrą savos sesers, ir pavedė jam Lietuvos sostą. Tas Švarna užėmė Lietuvos skrytis su Rusų kariūmene, ir idant Lietuvius prie savės pamasinti, rėmė pasikėlėlius Prusuose ir pats įsiveržęs į Kelmiją, Pagezaniją ir Pamežaniją, išnaikino daugelį vokiškų sodybų. Bet sugrįžęs iš tos kelionės, veikiai Švarna pasimirė Lietuvoje, ir palaidotas tapė šale savo tėvo Danylos Cholmuose. Todėl dabar pats Valstininkas tapė Kernavoje apšauktas didžiu Lietuvos kunigaikščiu, ir tas tuojau ėmėsi smaugti lietuviškąjį gailalą: ant kartuvių liejosi kraujas užmušėjų Mindovės, užgrobėjų jo turtų, šalininkų pagonystės. Daugelis Lietuvių turėjo bėgti iš tėvynės, tarpe kurių buvo teip gi Daumantas, kurs su 300 lietuviškų šeimynų išsidangino į Plėskavą ir ten vėliaus pagaršėjo³⁾. Tokiu būdu senoji Lietuvių aristokratija tapė

1) Abatu klioštoriaus buvo Elizeas, apie kurį Kojalovyčius rašo, kad tai buvęs Zemaitis, sunus kunigaikščio Trainačio, kurs ėsas turėjęs urėdą prie Mindovės dvaro; tapęs gi krikščioniu, jis pastojo pustelninku. Čion jį užtiko tulas minykas Bazilionis, ir tad abudu įsteigė didelį klioštorių—Laura, ir surinko aplink savę daug zokoninkų. Čion tai abatas Elizeas priėmė atkakusį Valstininką, kurs vienok gyveno atskiroje grintdloje. Elizeas mirė iš rankos vieno mokytinio bei tarno, kurs buvo išėjęs iš proto.

2) Batyj (+1256 m.) pasiuntęs buvo ant Rusijos vadą Kurėmsą su daugybe Totorių. Danyla su pagelba Lietuvių per 3 metus šiaip-teip gynėsi; bet 1259 m. į vietą Kurėmso atkako Burundai, kurs privertė Danylą nugriauti gintuves (Luck, Kreminė, Lvov, Vladimir ir k.) ir net traukti prieš Lenkiją bei Lietuvą, ėsančią sudermėję su Danyla. Pustyjęs Rusiją, Lenkiją ir Lietuvą, Burundai grįžo atgal pas Volgą. Lietuviai, po vada Valstininko, pradėjo keršyti Danylai, kam Rusai drauge su Totoriais buvo pustyję jų žemes, užmušė Danylos sunų Romaną, kurs buvojo Lietuvoje, ir užgulė ant Rusijos. Tai vis atlikęs, Valstininkas vėl sugrįžo į klioštorių. Tarpe tų atsitikimų Danyla numirė 1264 m. savo sostapylėje Cholmuose.

3) Daumantas, sunus Gerimančio, nepotis Šventarogio, atvykęs į Plėskavą priėmė stačiatikystę, ir liaudis jį aprinko savo kniazium. Daumantas tad atkeršėjo savo nedraugams tėvynėje: įsiveržęs į už-Dauguvį, nugrėnyjo pavieta, tur-but, Dusetų, valdomą Gerdenio, sunaus Daviliaus, suokalbininko ant Mindovės gyvasties, ir paėmęs išsivedė pačią Gerdenio su vaikais, seserį Daumanto, kurią apkrikštėdino po vardu Eupraksija. Vienas gi iš paimtų sunų Gerdenio tapo Tverčių vyskupu po vardu Andrius. Kitose kelionėse Daumantas užmušė liet. kunigaikštį Gaitartą (Hoitort ar Hogort). Vėl 1267 m. užpuolė ant šalies Gerdenio, kurs krito kovoje su

sutraiškya ir pilningai palaužta. Tiktai Žemaičių ir Polocko kunigaikščiams tapė palikta sauvaldystė, pagal vietinius reikalus.

Potam valstininkas susinėšė su Sviatoslavu Jaroslavyčiu mi Novgorode, kurs apsiėmė į Lietuvą prisiūsti platintojus stačiatikystos, ypač iš Pleskavos kaip geriaus apsipratusius su kalba ir papročiais Lietuvių. Teip gi Švarnos įpėdiniams Volynijoje pasiuntė talkinę kariumenę prieš Boleslavą Gedingą, kuri 1266 m. dalyvavo kovoje ir pralošoje pas Pientą. Magystrui gi Vidžemio Konradui v. Medem, kuris iš pradžių buvo prašęs ginkluotos pagalbos dėl apveikimo priešgynų namie, pasiuntė visus suintus krikščionius, buvusius Lietuvoje: kunigus, komturus ir picierius. Bet vokiečiai gavo patėmyti, kad Valstininkas katalikų nemėgsta, ir todėl vadas kryževiuų Kuldigoje neužilgo po tam užpuolė ant Žemaičių pylies Gresen, aplaupė ir nudegino, o kryževiai Valstininką apšaukė tikru apostata. Nestebėtina yra už tatai, kad Valstininkas netramdė Lietuvių vienytes su Prusais. Lietuviški plėšikai nupustyo Mozuriją. Pabėgėliams iš Prusų nuo jungo kryževiuų 1266 m. Valstininkas Lietuvoje davė prieglaudą ir sodybas.

Nors Valstininkas geruoju gyveno su Vosyliumi, kniazium Volynijos, tačiau nesutiko su Levu, kniazium Galičiaus, kurs Lietuvai skaugėjo rusiškų žemių, o rasi ir pretensijas turėjo prie Lietuvos sosto kaip brolis mirusiojo Švarnos. Teip gi pikta jam buvo, kam Valstininkas davė prieglaudą Lietuvoje per Lenkus ir Rusus sutremtiems Jatviam. Kad Valstininkas su savo armija artinosi prie Bugo, Levas, persigandęs, prašė dėdės Vosylius tarpininkystos. Tad į klioštorių šv. Danieliaus Vrovske susivažiavo Valstininkas, Poloniškis abatas Gregoras (buvęs mokytojas Valstininko) ir Vosylius, ir sądermė tapo nutarta; bet kad ant tos Levas turėjo prisiekti, tai ant Vosylius prašymo, kitas susivažiavimas tapo paskirtas Vladimire, kur pributi teip gi Levas prižadėjo, nors nenoroms. Svečiams suvažiavus, vokiety Markoldas, buvęs dumčius karaliaus Danylos, užsikvietė juos pas savę ant puotos, ant krikštynų savo kudikio. Pasibaigus česnei, įsigėręs Levas atkako į klioštorių šv. Mikolo, kur turėjo gospadą Valstininkas, ir refektoriuje pakvietė Valstininką ant įsigėrimo vyno, kur tarnai Levo apsiatė didį kunigaikštį, o pats Levas su kardu jam galvą perkirto, 1267 m. Tad Lietuvos didikus ir sargybą liepė ant gospadų suimti, vienus iškirto, kitus pasodino į kalėjimą, o turtus išgrobstė. Lavoną minykai su iškilme palaidojo cerkvėje klioštoriaus šv. Mikolo, 17 d. balandžio.

Veikiai po tam Levas su savo kariumene įsiveržė į rusiškai lietuviškas žemes ir ten apsišaukdino didžiu Lietuvos kunigaikščiu. Bet Lietuviai, susirinkę Kernavoje, žmogžudos nenorėjo, ir pasiuntė kariumenę ant kairiojo kranto Niamuno atkovimui Levo, kurio viltis vėjai išgaudė.

užpuolikais. Daumantas Pleskavoje turėjęs esąs teip-i lietuviškus bajorus prie savęs, ir ten atsižymėjęs rupesčiais apie gerovę Pleskavėnų ir gerais darbais: aplenkė miestą murais, buvo duosnus dėl vargšų, daug kariavo prieš vokiečius; kad 1299 m. mirė, užsikrėtęs marų liga bešelpdamas vargšus, tapė tarpan stačiatikių šventųjų priskaitytas. Jo karda, kaipo palladium savo tėviškės, Pleskavėnai prijuosdavo per ilgą laiką naujai aprinktiems krikščionims; ant kardo buvęs parašas: „Czesti mojej neotdam jesi n-komu“. Apsivedęs buvo su Marija, dukterimi Rusijos did. kniaziaus Din. itro, iš kurios užgimė Dovydas, vėliaus paskilbęs kaipo Gartino storasta.

Dar 1264 m. popiežius Urbonas IV buvo prisuokęs Otokarą II, Čekų karalių, kad gelbėtų katalikus Lietuvoje, ir kad 1267 m. karalius išsirengė į kryžiaus kelionę, popiežius Klemensas IV ragino jį traukti prieš Lietuvą, besibolaujančią su Galindais, Jatviais ir Totoriais, ir užimti žemes pagonų dėl savęs. Vokiečių zokonas apie tokias dovanas išgirdęs nusigando, ir todėl pasiuntęs paslus į Pragę derinosi, idant karalius patikrintų zokonui užimtas jau, ar nors pamišusias šalis, už ką jie gelbėsę karaliui apgalėti Galindiją, Jatvius ir Lietuvą. Popiežius patvirtino traktatą, ir suteikė karaliui tiesą Lietuvoje iš savo dėkos karunuodinti naują karalių ir įstatyti jį valdymieriu visos viešpatystės! Olomuniaus vyskupas Bruno turėjo palydėti karalių ir atgaivinti Lietuvoje katalikišką bažnyčią, kuri turėsianti pasilikti po jurisdikcija Olomuniaus bažnyčios. Tiktai dovanos kryževiams Lietuvoje turėjo pasilikti prie kryževiuų zokono. Tad nedaug ką būtų Otokaras Lietuvoje laimėti galėjęs!

Tuomi tarpu Lietuva išslydo iš rankų Rusų, ir lietuviškasis gaivalas visur paėmė viršų: Lietuviai Kernavoje apšaukė didžiu kunigaikščiu *Šventarogą*, senelį 96 metų, valdžiusį tykiai Užvilijiskę Lietuvą, ir su Čekų karaliumi neįsileido į jokias tarybas. Šventarogis mylėjo savo seną religiją ir prieįtekmes Vilnelės į Viliją įsteigė naują Romovę¹⁾. Ottokaras gi nieko daugiau neįstengė padaryti, kaip kaip tik pastatė keletą pylių kryževiams, nes, sako, ziema 1268-69 m. buvusi speiguota, o dideli sniegai ant pavasario buvę priežastimi didelių potvynių, teip jog prieš Lietuvą nieko negalima buvę

1) Viiniuje, kurs tuomet jau turėjo savo tvirtynę ir tur-but savo valdymierą, tapo — anot A. H. Kirkozo — 1294 m. pastatytas aukuras ant garbės Perkuno, užkurta negestanti ugnis, ir čion apsigyveno Kryvių Kryvaitis. Pas Vilnelės įbėgą į Nerį buvo aprinkta vieta dėl deginimo lavonų kunigaikščių ir šaunesniųjų bajorų. Kadą gi Šventarogas pirmas ten suplendėjo, todėl ir ta vieta tapo Šventarogo slėniu pavadinta. 1341 m. Gedimino lavonas čion tapo sudegintas, o pelenai ir neperdegę kaulai tapo palaidoti pylekalnyje, kurį vadina kapais Gedimino. 1377 m. teip gi Olgerdas sako, tapęs sudegintas ant krosnies Šventarogo slėnyje, nors kiti tvirtina jį palaidotą tapus cerkvėje „Prečistoi Bogorodicy“. Paskutinis kunigaikštis, kurs čion tapo stambeldišku budu sudegintas, tai — Keistutis, 1382 m. — Vietoje Perkuno aukuro Jagėla, 1387 m., pastatydino katalikišką bažnyčią vardan šv. Stanislovo; nuo to sykio katalikišči Lietuvos valdymierai laidojami buvo katedroje šv. Stanislovo: 1390 m. Kazimieras Karigėla Olgerdaitis; 1392 m. Aleksandras Vygundas; 1418 m. Vytauto žmona Ona Sviatoslavaitė; 1430 m. Vytautas ant kurio grabo buvo pastatyta didelė karės vėliava, kur jis pats buvo paženklintas raitas ant žirgo, tačiau ugnis 1530 m. suėdė tą palikimą; Vytauto aukura vėliaus tapo palaidoti Zygmontas Keistutaitis, d. kunigaikštis Svytrigėla, Mikolas Zygmontaitis. Potam laidota karališkoje koplyčioj šv. Kazimierą ir ainius iš Jagėlos namų, Starovolskis užrašęs yra parašą ant Vytauto virškapio šitokį:

Bona Sphortia, Regina Poloniae etc.
Inclito Principi, Alexandro Vitoldo, Magnoe Ducis
Lithuaniae, de patria sua optime merito
et rerum gestarum gloria per universum orbem claro,
Dum viveret, lapidem hunc paravit.
Valerianus demum Episkopus Vilmensis Benefactori Templi huius, monumentum hoc
altari eius apposuit, ossaque eius, ante
non pro dignitate servata, in eo
conclusit. Anno domini
M D L XXIII.
(Toliaus bus.)

Pajieszkėjimai.

Pajieskau savo vyro, Kazi miero Ūelkio, kurs palikęs mane su dviem mažom mergaitėm (viena tik 3 mėn.), balandžio 18 d. išvažiavo į New Yorką pas savo brolių, o paskui — nežinau, kur dingo. — Mielas Kazimieras, apsimislyk ir apsvarstyk, ar tu gerai darai, kad pameti mane sergančią su mažais kūdikiais? Jei neatsisauksi į 10 dienų, tai aš per policiją pajieskosiu tavęs. — Adresas: Agota Ūelkienė, B. 510. Moolt str. 34, Florans, Mass.

Pajieskau jauną vaikina lietuvį, makantį gerai lietuvišką ir lenkišką kalbas, kaip rašte taip ir kalboje, — tegul atsišaukia per laiską ant adreso:

Henry J. Schmitzer,
141 Washington str.,
New York City.

Jaunas vyras, mokantis rašyti ir kalbėti: lietuviškai, lenkiškai, maskoliškai ir vokiškai, gali teipgi susikalbėti angliškai, jieško užsiėmimo. Adresuokit: S. Grzybowski,
598 St. Anns Ave.,
New York, N. Y.

Susirinkimai.

Brooklyno L. L. Susivienijimo kuopa atlaikys mėnesinį susirinkimą 1 d. liepos, 7 val. vakare, Draugelio salėje, 73 Grand str. ant kurio yra už kviečiami visi sąnariai kuopos dėl labai svarbaus reikalo pributi. Sek. D. Maskevičius.

Parduodu vargonus naujausios mados su 17 atmainų balso (registru), kede ir pradiemokliu, už kurį aš fabrike mokėjau \$80,00. Iš prižasties išvažiavimo parduosiu už pusę prekės. Atsiųsiu užkalną dailioj medinej skrynioj. Ats šaukit greitai. J. Garmus,
411 Raleigh str.,
Blufffield, W. Va.

Adrisai

Centr. Revoliucijos Selpėjų Komiteto:

1. Dr. A. Bacevyčius, pirmsėdis
187 Ferry str. Newark, N. J.
2. J. O. Sirvydas, sekretorius
412 Siegel str. Philadelphia, Pa.
3. Dr. J. Sliupas, kasierius
328 Federal str. Philadelphia, Pa.

Patarėjai: 1. J. Naujokas
Madison Square, Box 157
New York, N. Y.

2. J. Baltrušaitis,
224 E. Main str. Plymouth, Pa.

Didelis Pasilinksminimas.

Passaic, N. J. Dr. tē šv. Jurgio parengia 3-čią metinį Lietuvių Pikoiką, subatoj 1 Liepos (July) vasarinėje salėje ant 82 President str. (kampas Dayton ave.). Prāsildēs ant 2 val. po piet, trauksis lyg 1 nakties. Įžanga 25 cent. Muzika kuopukiausia — iš Karaliaučiaus. Nuoširdžiai užprašom kuoskaitlingiaus, susirinkti visus lietuvius ir lietuvaiteis, kaip vietinius, taip ir iš aplinkės.

Komitetas.

Naujiena, naujiena!

Lietuviai ir lietuaitės pas savo, duodu žinoti, kad aš padarau dėl jus pikocierių spilkas ir atmaliavoju 12 pikocierių už \$2,00, už 6 \$1,50 ir į žiedą įdedu pikocierių už \$1,00, ir kas norite dailų peilį į kėšenių tai aš padarau su jus pikocieriu, vardu ir pravarde, kas norite peilį tai prisiųskite \$1,50 ir pikocierį, o kas norit spilkos, tai prisiųskite \$1,00 ir pikocierį, dėl platesnės žinios prisiųskit už 2 centu Stempą, o aplaikysit daugiau žinios apie viską ant šio adreso:

Joseph Shupalla,
Box 134, Sheshandoah, Pa.

Didelis paveikslas.

Zingaidus, pilnas laisvos mislies ir satyrinės — Pobjedonos'o misijos ir caro kailį dyryjantį per japoną, galima gauti su pasiuntimu už 10ct. stampoms, rašant J. Naujokas, Madison Sq. Sta. 157, New York, N. Y.

Antanas Staszauckas,

Laikau puikioje vietoje Saluną, užlaikau skaniausius gėrymus ir kvapėnius Cigarus. Lietuviams nepamirškite atsilankyti pas savo viengintį.
No. 2 Cor. Nesbitt ir Broadway st.
EAST PLYMOUTH, PA.

Scalp Specialist.

NAUJAUSIAI IŠRASTOS MEDICINOS: Naujausi mūsų vaistai yra pasekmingiausi, gydo daugybę ligų. Plaukus tikrai ataugina, slinkimą, pleiskanas, papuokus ir daugel kitų ligų su naujaisiu budu Radikal gylymas. [Laboratory: 313 Bedford ave.] Parašykite pas:
Prof. J. M. Brundza, New York & Brooklyn.

Pasarga sergantiems vyrams.

Visi šiandieniniai garsingi gydymai per gromatas yra tik viliojimu pinigų nuo ligonių. Jeigu tikite į teisybę ir reikalaujate pagalbos nuo užsikrečiamų lytiškų bei nerviškų ir kitokių ligų (išgydome nuo girtybės — nežinant galima įduoti gyduoles) su mūsų naujaisia metoda, nuo kurios tukstančiai pasigelbėjo. Kas nori rodos, teprišūnčia už 10c. stempų, o gaus visą žinią, kaip ir ką daryti.

Koenigsberg Specialist. Bx 106, Willamsburg, Brooklyn, N. Y.

— LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS —
„KOVA.“

Talpina pilnas ir teisingas žinutes apie judėjimą darbininkų pasaulyje ir čia Amerikoje. Straipsniai, apsakos, eilės ir kiti visi tilpę rašteliai yra kiekvieną užimanti ir pamokinti. Platinkite, draugai, „Kovą“, vienintelį laikr. štj, kurs gina zmonių darbininkų reikalus.

Prekė: ant metų — \$2,00; ant pusės metų — \$1,00. Adresuokite šaip:

„KOVA.“

412 Siegel Str., Philadelphia, Pa.

HOTELIS Jurgio Rekaus,

318 Cor. Market & Sherman Str.
WILKES-BARRE, PA.

Geriause uželga dėl lietuvių šv viso miesto Prilaukau visokius gėrymus, kalpo tai: Alų, Arielką Likle'a. Vyną ir visokius Cigarus pirmos klasos

Puikiausias dirbėjas laikrodzių Isidor Glou.

Parduoda laikrodzius seninius ir klezeninius vyriškus ir moteriškus, žiedus, branaolotas, spilkas ir visokius aukštinus daigtus, taipgi uželma jų taisymu. Viskas už pigiausią prekę.
102 Main st. Plymouth, Pa.

Farmos!

Farmos! Farmos!

Lietuviai, kurie turite kiek kapitoto ir norite pirkti savas farmas čia pat New York'o steite, kur žemė gera, išdirbta ir su budinkais, yra dabar mano rankose ir norėčia kad tik lietuviams papultų; jau čia keli lietuviai turi savo farmas; prekė pigi ir duodasi ant išmokėjimo. Cia gaspadoriai pelno su apvyniais, pienu, sviestu, kiaušiniams ir t.t.

Katrie norite dasizioti apie prekę ir didumą farmų, tai prašau rašyti pas mane lietuviškai, lenkiškai, ruskai, angliškai arba latviškai, o gausite atsakymą. Prašau įdėti už 2 c. markę dėl atsakymo.

Ge Kleek, Poolville, N. Y.

Dr-as A. Bacevyčia,

GYVENA 187 Ferry st., Newark, N. J.
Telephonas L. D. 307 W.

Ligonius namieje priima 1s ryto nuo 8 iki 9.30, ir po piet nuo 4 iki 5 ir nuo 7 iki 8.30 vakare.

Telpogi turi ofisa Elizabeth, N. J. 205 First

Telephonas 801 J. L. D.

Tę ligonius priima kasdien nuo 12 iki 2.30 po piet

Tik 10 centu už tuzina popieru.

Kas prisiųs 25 centus pašto markemis, tas aplaikys 12 popierų su kortais ir da pridēsiu knygele vertą 15 ct.; iš šių 3 pasirink 1 kokią nori: 1) knygele dėl pasimokinimo kaip kortas išdēt ir atspēt per kortas laimę ir nelaimę, 2) sąpnų išguldymo knygele, 3) graži dainų knygele.

Popieros su visokiais gražiais paveikimais, visokiomis dainelėmis, gražiomis kvietkomis ir visokiais paveikslėliais, tinkamos rašyti pas mielus tėvelius, brolius, seseris ir pas mielas merginas. 6 tuzinai už \$1.00. Reikalaujame agentų ir duodam gerą uždarbį. Adresuokit:

C. G. AGENT,
Sta. W. Box 14. Brooklyn, N. Y.

A. Maslauckas ir Sunus,

LIETUVISZKI GRABORIAI.

Karietos ant veselių, laidotuvių ir krikštynų. Vežimai perkraustymai ir t. t.

415 W. Main Street.
PLYMOUTH, PA.

Naujas Teleponas 7081.

J. Stravinckas,

549 Main str. Edwardsville, Pa.

Laikau puikioje vietoje Saluną, užlaikau puikiausius gėrymus, alų arielką, vyną ir skaniausius cigarus Nepamirškite atsilankyti pas savo tautietį.